

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

**ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΑΡΘΡΑ 29 ΚΑΙ 30
ΟΙ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΑΠΟ ΟΡΙΣΜΕΝΑ
ΕΡΓΑ ΝΟΜΟΙ ΤΟΥ 2018 ΕΩΣ 2021**

ΕΡΓΟ: «Κατασκευή φωτοβολταϊκού πάρκου δυναμικότητας 1.7 MW ιδιοκτησία της εταιρείας "Bioland Project 58 Ltd", στην κοινότητα Καλαβασού, της επαρχίας Λάρνακας-Αρ. Πολεοδομικής Αίτησης: ΛΑΡ/00505/2020»

---

1. Εισαγωγή

Στα πλαίσια των περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμων του 2018 έως 2021, η Μελέτη Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον (ΜΕΕΠ) για το Έργο υποβλήθηκε στην Περιβαλλοντική Αρχή με σχετική επιστολή από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως (Αρ. Φακ. ΛΑΡ/00505/2020 και ημερομηνία 9/10/20) για αξιολόγηση.

Με την υποβολή της πιο πάνω ΜΕΕΠ, ο κύριος του έργου προχώρησε, όπως προβλέπουν οι πιο πάνω Νόμοι, στη γνωστοποίηση σε δύο (2) ημερήσιας κυκλοφορίας εφημερίδες, για την υποβολή στην Περιβαλλοντική Αρχή εντός τριάντα (30) ημερών, απόψεων ή παραστάσεων από το κοινό αναφορικά με το περιεχόμενο της ΜΕΕΠ ή αναφορικά με τις επιπτώσεις που η εκτέλεση ή λειτουργία του έργου ενδέχεται να επιφέρει στο περιβάλλον.

Για το εν λόγω έργο πραγματοποιήθηκε δημόσια παρουσίαση / διαβούλευση στις 27/02/2020 μετά από παρουσίαση στο Πολιτιστικό Κέντρο Καλαβασού και την κατάθεση της ΜΕΕΠ στα γραφεία της Κοινότητας.

Η Επιτροπή Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον εξέτασε το Έργο σε συνεδρία της στις 27.6.2021. Με βάση τις απόψεις των μελών της Επιτροπής, την επιτόπια επίσκεψη, τις θέσεις των διαφόρων Τμημάτων και τη ΜΕΕΠ ετοιμάστηκε η Γνωμοδότηση της Περιβαλλοντικής Αρχής.

2. Περιγραφή και χωροθέτηση του Έργου σύμφωνα με τη ΜΕΕΠ

Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η εκτίμηση των επιπτώσεων από την κατασκευή και λειτουργία φωτοβολταϊκού πάρκου δυναμικότητας 1.7MW για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από την ηλιακή ενέργεια (ΑΠΕ) και η διάθεσή της στο δίκτυο της ΑΗΚ, στην κοινότητα Καλαβασού, της επαρχίας Λάρνακας. Για το εν λόγω έργο θα χρησιμοποιηθούν

4615 πλαίσια, ισχύος 325Watt έκαστο, τα οποία θα τοποθετηθούν σε μεταλλικές βάσεις με την μέθοδο της πασαλόμπηξης.

Το προτεινόμενο έργο (ΠΕ) χωροθετείται εντός των τεμαχίων 659 και 850, Φ/Σχ 55/20, τα οποία καταλαμβάνουν συνολική έκταση 44.483m² και βρίσκονται σε υψόμετρο περίπου 55-56m από την επιφάνεια της θάλασσας. Τα τεμάχια ανήκουν σε ζώνη προστασίας Ζ1 και βρίσκονται σε απόσταση 0.88Km βορειοανατολικά από την οικιστική ζώνη της κοινότητας Μαρί και 2.3Km νοτιοδυτικά από την οικιστική ζώνη της κοινότητας Καλαβασού. Σε απόσταση 350m βρίσκεται ο αρχαιολογικός χώρος Καλαβασού κοντά υπάρχουν και εξοχικές κατοικίες και θερμοκήπια. Η πλησιέστερη εξοχική κατοικία βρίσκεται σε απόσταση 400m. Το εμβαδόν της περιοχής που θα χρησιμοποιηθεί για την κατασκευή και λειτουργία του ΠΕ υπολογίζεται στα 24,120m². Η πρόσβαση στην περιοχή μελέτης επιτυγχάνεται μέσω εγγεγραμμένου δρόμου που εφάπτονται στα τεμάχια. Τα συγκεκριμένα τεμάχια απέχουν 50m από τον αυτοκινητόδρομο Λεμεσού-Λευκωσίας.

Τα συγκεκριμένα τεμάχια χρησιμοποιούνταν μέχρι σήμερα για την καλλιέργεια καρυδιών και ελιών. Εντός των τεμαχίων παρατηρούνται 472 ελιές, 133 καρυδιές, 6 αροδάφνες, 4 χρυσομηλιές και 6 σχοιινιές. Σύμφωνα με το σχεδιασμό, οι καρυδιές στο ανατολικό μέρος θα διατηρηθούν, 300 ελαιόδεντρα θα εκριζωθούν και περίπου ενώ 85 θα μεταφυτευτούν. Γενικότερα οι χρήσεις γης στην ευρύτερη περιοχή μελέτης περιλαμβάνουν γεωργικές καλλιέργειες (ξηρικές και αρδευόμενες καλλιέργειες), κτηνοτροφικά υποστατικά και θερμοκήπια.

Η άμεση περιοχή μελέτης δεν εμπίπτει στις προστατευόμενες περιοχές του δικτύου «NATURA 2000» αλλά αποτελεί πέρασμα διέλευσης αποδημητικών άγριων πτηνών. Τόσο η άμεση όσο και η έμμεση περιοχή μελέτης έχουν χαρακτηριστεί ως Ζώνη Υψηλής Φυσικής Αξίας Τύπου I&II. Στο προτεινόμενο τεμάχιο δεν υπάρχουν επιφανειακά ύδατα (ποταμοί, ταμιευτήρες, λίμνες), ούτε αγωγοί ύδρευσης και άρδευσης.

Τα τεμάχια έχουν κλίση περίπου 5% και ως εκ τούτου θα διενεργηθούν χωματουργικές εργασίες για την τοποθέτηση των φωτοβολταϊκών πλαισίων (6530m³ χωματουργικά). Η διαμόρφωση των πλατειών εργασίας περιλαμβάνει τη συμπίεση της επιφάνειας (όπου χρειάζεται) και την επίστρωση με υλικό επιχωμάτωσης για την κάλυψη όλων των ανωμαλιών.

Η καταγραφή και μελέτη της χλωρίδας και πανίδας έγινε κατά την περίοδο Μάιο- Ιούνιο 2019, ενώ για την καταγραφή της πτηνοπανίδας διενεργήθηκε πιο λεπτομερής παρατήρηση από πτηνολόγο, κατά την περίοδο Σεπτεμβρίου-Οκτωβρίου 2019. Στοιχεία σχετικά με το τοπικό βιολογικό περιβάλλον συμπληρώθηκαν, όπου ήταν δυνατό, από την υφιστάμενη βιβλιογραφία, από διάφορες αναφορές και από προηγούμενες μελέτες που έγιναν στην περιοχή. Στη ΜΕΕΠ περιλαμβάνονται όλα τα είδη χλωρίδας που έχουν καταγραφεί στο υπό μελέτη τεμάχιο και στην ευρύτερη περιοχή μελέτης (26 είδη). Στην ευρύτερη περιοχή μελέτης υπάρχουν σύμφωνα με βιβλιογραφικές αναφορές πέντε (5) είδη θηλαστικών στην περιοχή από τα οποία τα τέσσερα (4) είναι ενδημικά. Κατά τη διάρκεια των καταμετρήσεων εντοπίστηκαν 33 είδη πουλιών με συνολικά 965 άτομα. Τα 647 ήταν περιμετρικά των τεμαχίων, ενώ εντός των τεμαχίων καταγράφηκαν 318 άτομα. Πέντε από τα είδη βρίσκονται στο Παράρτημα 1 της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 2009/147/EK, ενώ ένα είναι και ενδημικό είδος της Κύπρου. Συνολικά εντοπίστηκαν 35 φωλιές πτηνών, από τις οποίες οι τέσσερις ήταν εντός των τεμαχίων ανάπτυξης.

Για την σύνδεση του Φ/Β πάρκου με την ΑΗΚ, προβλέπεται η κατασκευή δικτύου (προκατασκευασμένος υποσταθμός εντός των τεμαχίων), που θα καταλήγει στο υφιστάμενο Εναέριο Δίκτυο Μέσης Τάσης 11kV του ΔΣΔ/ΑΗΚ, το οποίο απέχει περίπου 500m από το όριο των προτεινόμενων τεμαχίων.

Η περίφραξη του έργου θα κατασκευαστεί με γαλβανισμένους πασσάλους/στύλους. Η βάση κάθε στύλου θα αποτελείται από μπετόν και θα τοποθετούνται σε διαστήματα 3m ενώ μεταξύ τους θα υπάρχει γαλβανισμένο πλέγμα περίφραξης.

3. Περιγραφή των περιβαλλοντικών στοιχείων που ενδέχεται να επηρεαστούν σοβαρά από το Έργο και των πιθανών επιπτώσεων που το Έργο ενδέχεται να προκαλέσει στο περιβάλλον σύμφωνα με τη ΜΕΕΠ

Οι επιπτώσεις που αναμένεται να δημιουργηθούν κατά τη διάρκεια των κατασκευαστικών εργασιών (βραχυπρόθεσμες) αφορούν μεταξύ άλλων τις ακόλουθες:

3.1 Επιπτώσεις στα επιφανειακά και υπόγεια νερά

Τα έργα κατασκευής δεν αναμένεται να έχουν ιδιαίτερες επιπτώσεις στα επιφανειακά και υπόγεια νερά. Οι επιπτώσεις σχετίζονται με την πιθανότητα ανεξέλεγκτης απόρριψης υγρών χημικών αποβλήτων (μεταχειρισμένα μηχανέλαια) και καυσίμων από τη λειτουργία και συντήρηση των οχημάτων και του εξοπλισμού εργοταξίου και από την απόρριψη των στερεών αποβλήτων που θα δημιουργηθούν κατά τις κατασκευαστικές εργασίες.

3.2. Επιπτώσεις στο έδαφος

Οι επιπτώσεις στο έδαφος κατά τη διάρκεια των κατασκευαστικών εργασιών θα προκληθούν από τη δημιουργία στερεών μη-επικινδύνων αποβλήτων (μπάζα, οικοδομικά απόβλητα, απορρίμματα συσκευασιών εξοπλισμού), τα οποία θα απορριφθούν στο έδαφος, τη δημιουργία επικίνδυνων στερεών αποβλήτων, την πιθανή ανεξέλεγκτη απόρριψη υγρών και χημικών αποβλήτων και καυσίμων από τη λειτουργία και συντήρηση των οχημάτων και του εξοπλισμού των εργοταξίων.

3.3. Επιπτώσεις στην ποιότητα της ατμόσφαιρας

Οι πιθανές επιπτώσεις στην ποιότητα της ατμόσφαιρας αναμένεται να προέλθουν από τις εκπομπές των μηχανημάτων κατασκευής και του σχετικού εξοπλισμού που θα χρησιμοποιηθούν σε όλες τις φάσεις των κατασκευαστικών εργασιών. Οι εργασίες κατασκευής των νέων εγκαταστάσεων του φωτοβολταϊκού πάρκου αποτελούν τη βασικότερη πηγή έκλυσης σκόνης η οποία μπορεί να έχει σημαντικές αλλά παροδικού χαρακτήρα επιπτώσεις στην ποιότητα του αέρα της περιοχής.

3.4. Επιπτώσεις στο τοπίο

Οι επιπτώσεις στο τοπίο και τα πιθανά προβλήματα αισθητικής ρύπανσης μπορούν να προκύψουν από τις δραστηριότητες κατασκευής του έργου, την εναπόθεση και συσσώρευση των υλικών στο χώρο του εργοταξίου και τη μετακίνηση του εξοπλισμού στο οδικό δίκτυο. Θα υπάρχουν επίσης επιπτώσεις στο τοπίο με το πέρας της κατασκευής του έργου.

3.5. Επιπτώσεις στους φυσικούς πόρους

Οι επιπτώσεις στους φυσικούς πόρους από τις εργασίες κατασκευής εντοπίζονται κυρίως στην κατανάλωση καυσίμων κατά τη λειτουργία των μηχανημάτων κατασκευής.

3.6. Επιπτώσεις στους βιολογικούς πόρους

Η απώλεια χλωρίδας και πανίδας και η αλλαγή των χαρακτηριστικών των βιότοπων μπορούν να προκύψουν από τις δραστηριότητες τοποθέτησης των υλικών κατασκευής του έργου και από τις εργασίες κατασκευής του έργου. Για την κατασκευή του συγκεκριμένου έργου θα εκριζωθούν 252 ελιές και 220 ελιές θα μεταφυτευτούν. Επίσης, οι δύο από τις τέσσερις φωλιές που εντοπίστηκαν στα τεμάχια του έργου θα καταστραφούν.

3.7. Επιπτώσεις στο ανθρωπογενές περιβάλλον

Οι επιπτώσεις στην υγεία (θόρυβος, δονήσεις, ασφάλεια) δεν αναμένονται να επιβαρύνουν το περιβάλλον. Η στάθμη θορύβου κατά τη διάρκεια των κατασκευαστικών εργασιών αναμένεται ότι θα είναι μεγαλύτερες στην περιοχή με τη στάθμη θορύβου όμως να μην ξεπερνά τα συνιστάμενα όρια εκθέσεως σε θόρυβο που ορίζει ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας. Οι επιπτώσεις στο κυκλοφοριακό κατά την κατασκευή του έργου προβλέπεται ότι θα προκληθεί κατά τη διάρκεια μεταφοράς των πλαισίων και των βάσεων, τη μεταφορά του μπετόν και των άλλων δομικών υλικών στο χώρο ανάπτυξης του φωτοβολταϊκού πάρκου. Επιπλέον, πιθανές επιπτώσεις μπορεί να προκύψουν στην ασφάλεια των εργαζομένων και των χρηστών στην περιοχή από την λειτουργία του εργοταξίου.

Οι κυριότερες επιπτώσεις που αναμένεται να δημιουργηθούν κατά τη διάρκεια λειτουργίας της ανάπτυξης αφορούν μεταξύ άλλων τα πιο κάτω:

3.8. Επιπτώσεις στα επιφανειακά και υπόγεια νερά

Αναμένεται η δημιουργία πολύ μικρών ποσοτήτων υγρών και στερεών αποβλήτων κατά τη λειτουργία του φωτοβολταϊκού πάρκου, επίπτωση η οποία εκτιμάται ότι θα είναι μικρή.

3.9. Επιπτώσεις στο έδαφος

Δεν αναμένεται να υπάρξει δημιουργία ποσότητας στερεών αποβλήτων κατά τη λειτουργία του έργου, ενώ οι αντίστοιχες ποσότητες υγρών αποβλήτων θα είναι ελάχιστες. Το προτεινόμενο έργο θα προκαλέσει αλλαγές στο ανάγλυφο του εδάφους, λαμβάνοντας υπόψη ότι η κλίση του εδάφους ανέρχεται στα 10-11m. Επιπλέον, θα απαιτηθούν χωματουργικές εργασίες και για την δημιουργία της πρόσβασης προς το τεμάχιο.

3.10. Επιπτώσεις στην ποιότητα της ατμόσφαιρας

Αναμένονται θετικές επιπτώσεις από τη λειτουργία του Φ/Β πάρκου αφού η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας είναι σύμφωνη με το σύγχρονο μοντέλο της αειφόρου ανάπτυξης του τομέα της ηλεκτροπαραγωγής που επιβάλλει το μηδενισμό όπου είναι δυνατόν των εκπομπών ρύπων στο περιβάλλον και τη μεγιστοποίηση της διατήρησης των φυσικών ενεργειακών πόρων.

3.11. Επιπτώσεις στο τοπίο

Αφορά τον βαθμό οπτικής επίπτωσης ο οποίος προκύπτει από την οπτική παρενόχληση ή παρεμπόδιση που προξενεί το έργο σε κάποιο παρατηρητή, το μέγεθος των φωτοβολταϊκών σε σχέση με το γειτονικό περιβάλλον και τα σημεία. Το προτεινόμενο τεμάχιο απέχει 50m από τον αυτοκινητόδρομο Λευκωσίας–Λεμεσού και σε απόσταση περίπου 300m με τους ιδιαίτερα σημαντικούς αρχαιολογικούς χώρους, Καλαβασός-Τέντα και Καλαβασός-Άγιος Δημήτριος. Αναμένεται οπτική όχληση και υποβάθμιση του τοπίου.

3.12. Επιπτώσεις στους φυσικούς πόρους

Θα υπάρχουν επιπτώσεις στους εδαφολογικούς πόρους λόγω της μη αξιοποίησης της γης για γεωργικούς σκοπούς.

3.13. Επιπτώσεις στην πτηνοπανίδα

Το τεμάχιο του προτεινόμενου έργου εμπίπτει σε καθορισμένο πέρασμα διέλευσης αποδημητικών πτηνών, σύμφωνα με χάρτη του αρμόδιου Τμήματος (Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας). Αναμένεται συρρίκνωση και υποβάθμιση του χώρου τροφοληψίας και ξεκούρασης των πουλιών.

3.14. Επιπτώσεις στο ανθρωπογενές περιβάλλον

Κατά το στάδιο της συντήρησης αναμένεται να αυξηθεί η στάθμη θορύβου στην περιοχή σε πολύ μικρό βαθμό. Επιπτώσεις στη δημόσια υγεία θα υπάρξουν σε περίπτωση πυρκαγιάς ενώ αρνητικές επιπτώσεις στην κυκλοφορία και στην οικονομία δεν αναμένονται να υπάρξουν.

3.15. Συσσωρευτικές επιπτώσεις

Το Έργο συνορεύει κυρίως, με γεωργικές δραστηριότητες. Οι εν λόγω δραστηριότητες επηρεάζουν ήδη σε κάποιο βαθμό αρνητικά την ποιότητα του αέρα και τα επίπεδα θορύβου της ευρύτερης περιοχής μελέτης. Η λειτουργία του έργου στην περιοχή δεν αναμένεται να συμβάλει συναθροιστικά στις επιπτώσεις της ευρύτερης περιοχής μελέτης, όσον αφορά τη σκόνη και τον θόρυβο, καθώς και άλλες περιβαλλοντικές παραμέτρους, όπως υγρά και στερεά απόβλητα.

Οι συναθροιστικές επιπτώσεις της απώλειας γεωργικής γης από την υλοποίηση του έργου σε συνάρτηση με την αδειοδότηση και άλλων μελλοντικών αιτήσεων εγκατάστασης Φ/Β πάρκων στην περιοχή, θεωρούνται σημαντικές και αφορούν την κατάληψη γης, την αλλαγή χρήσης της γης, την απώλεια ενδιαιτημάτων της πτηνοπανίδας (φωλαιοποίηση και τροφοληψία ή/και ξεκούραση), καθώς και τον κατακερματισμό των ενδιαιτημάτων (γεωργικών και φυσικών).

4. Περιγραφή των μέτρων που προβλέπονται για να αποτραπούν, προληφθούν ή μετριαστούν επιπτώσεις στο περιβάλλον σύμφωνα με τη ΜΕΕΠ

4.1. Το εργοτάξιο να οριοθετηθεί και να περιφραχτεί.

- 4.2. Να εφαρμόζεται Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας Εργοταξίου.
- 4.3. Να γίνεται συστηματικός έλεγχος και συντήρηση των μηχανημάτων/οχημάτων του εργοταξίου.
- 4.4. Να εφαρμόζεται Σχέδιο Δράσης σε περίπτωση διαρροών μηχανέλαιων από τα μηχανήματα / οχήματα και σε περίπτωση παρουσίας πυρκαγιάς.
- 4.5. Να τοποθετηθούν κάδοι στο εργοτάξιο και να υποδειχθούν χώροι προσωρινής αποθήκευσης αποβλήτων.
- 4.6. Να γίνεται διαχωρισμός και διάθεση στερεών αποβλήτων σε αδειοδοτημένους χώρους απόρριψής τους.
- 4.7. Να γίνεται διαβροχή των οδικών προσβάσεων ή των σημείων, όπου εκπέμπεται σκόνη.
- 4.8. Η αποχέρωση/αποψίλωση της χλωρίδας να γίνει με μηχανικούς ή χειροκίνητους τρόπους, ώστε να αποφευχθεί η χρήση χημικών.
- 4.9. Σε περίπτωση παρουσίας μπαζών ή αδρανών υλικών, αυτά να καλύπτονται κατά τη μεταφορά τους και να διατίθενται σε μονάδες ΑΕΚΚ.
- 4.10. Να αποφεύγεται να εκτελούνται εργασίες σε περιπτώσεις που παρουσιάζονται ισχυροί άνεμοι στην περιοχή.
- 4.11. Συστήνεται, η έναρξη των χωματουργικών και κατασκευαστικών εργασιών και αφαίρεσης βλάστησης να γίνει μετά την περίοδο του θερισμού.
- 4.12. Η έναρξη των χωματουργικών και κατασκευαστικών εργασιών και αφαίρεσης βλάστησης να γίνει εκτός της αναπαραγωγικής περιόδου (Μάρτιο-Αύγουστο) των πτηνών.
- 4.13. Η συντήρηση των πλαισίων να γίνεται πριν ή μετά από τις περιόδους φωλεοποίησης (Οκτώβριο-Φεβρουάριο) για την ελάχιστη ενόχληση των πτηνών.
- 4.14. Συστήνεται τα υπό μελέτη τεμάχια να τοπιοτεχνηθούν με φυτοφράκτες (θάμνοι<2m) περιμετρικά του ΠΕ (παράλληλα με την περίφραξη).

5. Θέση Περιβαλλοντικής Αρχής

Η Περιβαλλοντική Αρχή, κατά τη διαμόρφωση της θέσης της, έλαβε υπόψη της την ΜΕΕΠ, πληροφορίες που υποβλήθηκαν με βάση το άρθρο 23 του Νόμου, τα συμπληρωματικά στοιχεία, τις θέσεις των μελών της Επιτροπής των εμπλεκόμενων τμημάτων και των τοπικών αρχών.

Η Περιβαλλοντική Αρχή δε συναινεί στην υλοποίηση του έργου, με βάση τις προαναφερόμενες επιπτώσεις, που αναλύονται στην Ενότητα 3, συνοψίζοντας τα παρακάτω:

α) Τα τεμάχια του προτεινόμενου έργου εμπίπτουν σε καθορισμένο πέρασμα διέλευσης αποδημητικών πτηνών, σύμφωνα με χάρτη του αρμόδιου Τμήματος (Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας). Κατά τη διάρκεια των καταμετρήσεων εντοπίστηκαν 33 είδη πουλιών με συνολικά 965 άτομα. Τα 647 ήταν περιμετρικά των τεμαχίων, ενώ εντός των προτεινόμενων τεμαχίων καταγράφηκαν 318 άτομα. Πέντε από τα είδη βρίσκονται στο Παράρτημα 1 της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 2009/147/EK (*Circus aeruginosus*, *Lanius collurio*, *Lanius nubicus*, *Pernis apivorus* που δεσμεύουν *Sylvia melanothorax*), ενώ ένα είναι και ενδημικό είδος της Κύπρου (*Sylvia melanothorax*). Συνολικά εντοπίστηκαν 35 φωλιές, από τις οποίες οι τέσσερις ήταν εντός των τεμαχίων ανάπτυξης, εκ των οποίων οι δύο θα καταστραφούν από το έργο. Οι ανοικτές γεωργικές εκτάσεις οι οποίες υπάρχουν στον συγκεκριμένο μεταναστευτικό διάδρομο δίνουν τη δυνατότητα ξεκούρασης αλλά και τροφοληψίας για αυτά τα είδη. Συγκεκριμένα, τα εν λόγω τεμάχια αποτελούν μέσω της χρήσης γης ως καλή γεωργική γη και σημαντικό βιότοπο τροφοληψίας και ξεκούρασης των πουλιών και πρέπει να διατηρηθεί Η **Υπηρεσία Θήρας**

και Πανίδας αξιολογώντας τα δεδομένα που παρουσιάζονται στην ΜΕΕΠ **δεν συναινεί στην υλοποίηση του έργου.**

β) Τα τεμάχια χωροθέτησης του έργου εμπίπτουν σε πολεοδομική ζώνη Ζ1 (Ζώνη Προστασίας) και χαρακτηρίζονται ως περιοχές με Υψηλή Φυσική Αξία (ΥΦΑ) τύπου Ι και ΙΙ. Σύμφωνα με το Τμήμα Γεωργίας, τα προτεινόμενα τεμάχια είναι μέτριας γονιμότητας και αξιοποιούνται γεωργικά με συμπαγή, αρδευόμενη φυτεία διαφόρων δέντρων. Στην ευρύτερη περιοχή παρατηρείται γεωργική δραστηριότητα με καλλιέργειες σιτηρών και δενδροδών καλλιεργειών. Η υλοποίηση του έργου θα υποβαθμίσει την ποιότητα της περιοχής και θα συμβάλει στην αλλαγή της χρήσης γης. Επιπλέον, στα πλαίσια διαμόρφωσης των εργασιών για τοποθέτηση του συνόλου των φωτοβολταϊκών πλαισίων θα εκριζωθούν περίπου 300 δέντρα (ελιές), τα οποία συμβάλουν στην δέσμευση του CO₂, αντιβαίνοντας, τους στόχους μείωσης των αερίων του θερμοκηπίου και της κλιματικής αλλαγής, για την οποία προορίζονται τα έργα Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) (μείωση των εκπομπών CO₂ από την χρήση συμβατικών καυσίμων για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας).

γ) Τα προτεινόμενα τεμάχια βρίσκονται σε απόσταση 350m από τον αρχαιολογικό χώρο Καλαβασού (Νεολιθικός Οικισμός Καλαβασός-Τέντα και Αγ. Δημήτριος) και η κατασκευή του φωτοβολταϊκού πάρκου αναμένεται να προκαλέσει οπτική οχληρία προς τα δύο μνημεία. Το Τμήμα Αρχαιοτήτων εξέφρασε επιφυλάξεις και πρότεινε την δενδροφύτευση στην ανατολική πλευρά της ανάπτυξης, με διπλή συστάδα αλληλεπικαλυπτόμενων δέντρων της περιοχής. Η προτεινόμενη ανάπτυξη δεν εναρμονίζεται με τον αρχαιολογικό χαρακτήρα και το ιστορικό τοπίο της περιοχής και οποιαδήποτε προσπάθεια ένταξής του, δεν μπορεί να μετριάσει ουσιαστικά τις επιπτώσεις στο περιβάλλον (πολιτιστική κληρονομιά-αρχαιότητες).

δ) Επιπλέον, ο προτεινόμενος δρόμος πρόσβασης προς την ανάπτυξη θα διασφαλίζεται μέσω δικαιώματος διάβασης, από παρακείμενο τεμάχιο, . Ο ιδιοκτήτη γης του παρακείμενου τεμαχίου όπου θα διέρχεται ο προτεινόμενος δρόμος πρόσβασης προς την ανάπτυξη, έχει έντονες αντιδράσεις, και πιθανώς θα υποχρεώσει τον Κύριο του Έργου να αναζητήσει άλλη διεύθυνση, η οποία θα αυξάνει τις χωματοουργικές εργασίες διαμόρφωσης του τεμαχίου στο βόρειο σύνορό του, αυξάνοντας τον βαθμό επιβάρυνσης

ε) Τα προτεινόμενα τεμάχια Απέχουν περίπου 50m από τον αυτοκινητόδρομο Λευκωσίας–Λεμεσού. Η ορατότητα της συγκεκριμένης ανάπτυξης από τον αυτοκινητόδρομό θα προκαλέσει εκτός από οπτική οχληρία και πιθανό κίνδυνο στην ασφαλή οδήγηση, λόγω πιθανής αντανάκλασης των φωτοβολταϊκών πλαισίων.

Η Γνωμοδότηση συνοδεύεται από Συνοπτικό Σημείωμα της Περιβαλλοντικής Αρχής για τον τρόπο και στο βαθμό στον οποίο ενσωματώθηκαν ή έτυχαν διαφορετικού χειρισμού τα αποτελέσματα των διαβουλεύσεων, όπως αναφέρεται στο Συνοπτικό Σημείωμα, που επισυνάπτεται.

Αντριάνα Χατζηκυριάκου
για Διευθυντή Τμήματος Περιβάλλοντος
Περιβαλλοντική Αρχή

Αρ. Φακ.: 2.10.011.005.001.072-(Αρχείο ΕΙΑ 186/2020)

14 Σεπτεμβρίου 2021

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 29(3)

ΕΡΓΟ: «Κατασκευή φωτοβολταϊκού πάρκου δυναμικότητας 1.7 MW ιδιοκτησία της εταιρείας "Bioland Project 58 Ltd", στην κοινότητα Καλαβασού, της επαρχίας Λάρνακας-Αρ. Πολεοδομικής Αίτησης: ΛΑΡ/00505/2020»

Στα πλαίσια της αξιολόγησης του έργου υποβλήθηκαν στο Τμήμα Περιβάλλοντος οι ακόλουθες απόψεις από Τμήματα / Υπηρεσίες / Τοπικές Αρχές:

Στα πλαίσια αξιολόγησης του έργου υποβλήθηκαν στο Τμήμα Περιβάλλοντος οι ακόλουθες απόψεις από Τμήματα / Υπηρεσίες / Τοπικές Αρχές:

Τμήμα Γεωργίας: Το Τμήμα Γεωργίας, απέστειλε επιστολή στις 21.5.2021 και ανέφερε ότι φέρει ένσταση στην εν λόγω ανάπτυξη, διότι στην ευρύτερη περιοχή παρατηρείται έντονη γεωργική δραστηριότητα με καλλιέργειες σιτηρών και δενδρωδών καλλιεργειών. Τα προτεινόμενα τεμάχια είναι μέτριας γονιμότητας και αξιοποιούνται γεωργικά με συμπαγή, με αρδευόμενη φυτεία διαφόρων δέντρων.

Έπαρχος Λάρνακας: Η Επαρχιακή Διοίκηση Λάρνακας, απέστειλε επιστολή στις 30/7/2021 εκφράζοντας επιφυλάξεις στην υλοποίηση του έργου. Η χωροθέτηση του προτεινόμενου έργου σε γεωργικά τεμάχια, πλησίον αρχαιολογικού χώρου και αυτοκινητόδρομου είναι στοιχεία τα οποία δεν συναινούν στην αδειοδότησή του.

Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας: Κατά την εξέταση του έργου στην συνεδρία της Επιτροπής Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον δεν ήταν παρόν ο εκπρόσωπος της Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας αλλά απέστειλε γραπτώς αρνητικές απόψεις, όσον αφορά την υλοποίηση του έργου. Συγκεκριμένα, στο ηλεκτρονικό μήνυμα ημερ. 27/7/2021 αναφέρεται ότι φέρουν ένσταση στην κατασκευή του έργου διότι το προτεινόμενο τεμάχιο αποτελεί διάδρομο διέλευσης αποδημητικών πουλιών στο οποίο παρατηρούνται σημαντικά είδη πουλιών, στα οποία περιλαμβάνονται και είδη του Παραρτήματος I της Οδηγίας για τα Πτηνά και θεωρούν ότι θα προκληθεί σημαντική όχληση για τη διατήρηση της πτηνοπανίδας. Το θέμα αυτό αφορά σημαντική περιβαλλοντική επίπτωση από την κατασκευή και λειτουργία του έργου.

Επίσης, στα πλαίσια του έργου δεν υποβλήθηκαν στο Τμήμα Περιβάλλοντος απόψεις ή παραστάσεις από το κοινό, σε διάστημα τριάντα (30) ημερών από τη δημοσίευση της σχετικής Γνωστοποίησης σε δύο (2) εφημερίδες ημερήσιας κυκλοφορίας.

Οι πιο πάνω θέσεις έχουν ληφθεί υπόψη στην αξιολόγηση της Περιβαλλοντικής Αρχής.

Προτεινόμενο Τεμάχιο Χωροθέτησης του Έργου

